

3/2009 **Suden Aika**

**scream
until they hear
your voice**

Pääkirjoitus: Metsästyksestä	
Sami Säynevirta	3
Mistä susipolitiikka on tehty	
Outi Ratamäki	4
Ensimmäinen näköhavainto sudesta	
Sami Lyytinen	6
Koirat ja lapset eivät usko silmiään	
Uutispoiminta	9
Oksu ja Sushi	
Syysaatoksissa	11

Kansi:

Kuva paidassa Puntalan punk-rock festivaalien distrossa viime kesänä.

Taitto:

Lea Kettunen

Painopaikka:

Kirja kerrallaan, Helsinki

Suden Aika on Luonto-Liiton

susiryhmän jäsenlehti, joka

ilmestyy 4 kertaa vuodessa ja

lähetetään suoraan jäsenille.

Susiryhmän puheenjohtaja:

Sami Lyytinen

savely@utu.fi

p. 040 558 6097

Pirkanmaan susiryhmä

Mario Sivula

mario@webinfo.fi

p. 041 706 8671

Suden aika 4/2009

jutut osoitteeseen:

susiryhma@luontoliitto.fi

ja kuvat postilla

Lea Kettunen

Liiketie 21

00730 Helsinki

Jäsenmaksut: köyhät 5€ // rikkaat 10€ // todella rikkaat 10+€

Maksu susiryhmän tilille: 218518 - 153042 (viite 1070)

Huom! Emme tarkasta jäsenmaksujen viestikohdista,

joten pankin kautta ei yhteystiedot tai nimet välity meille!

Yhteystiedot tai vanhojen jäsenten kohdalla nimi tulee lähettää osoitteeseen:

susiryhma@luontoliitto.fi tai Susiryhmä/Luonto-Liitto, Annankatu 26 A, 00100 Helsinki.

Metsästyksestä

Vuosi sitten susiryhmä käynnisti salametsästystä kritisoivan Salakaadot seis -kampanjan, jonka oli tarkoitus kestää loka-kuusta tämän vuoden maaliskuun loppuun. Kampanjaa päätettiin kuitenkin jatkaa, sillä ongelma on edelleen akuutti. Salametsästys ei kosketa pelkästään susia. Laittoman metsästyksen kohteeksi joutuvat myös muut eläinlajit.

Salametsästyksen puuttuminen on vaikeaa, eikä erävalvonnalla ole riittävästi resursseja. Pienillä paikkakunnilla ihmiset tietävät enemmän kuin uskaltavat viranomaisille kertoa. Susiryhmä saa toistuvasti yhteydenottoja maakunnista soittajien tiedustellessa mitä heidän pitäisi tehdä, jos he tietävät jonkun harrastavan laitonta metsästystä. Ilmiantamisen kynnyks on korkea, sillä harvalla on halua lähteä oikeuteen asti todistamaan.

Vaikka salametsästys onkin metsästyksen epäkohdista räikein, metsästyksen sisältyy myös muita ongelmia. Maassamme sallitaan muun muassa metsästäminen hämärän aikaan, jolloin lajinmääritys on vaikeaa. Suomessa sallitaan lisäksi nk. heti tappavien rautojen käyttö. Raudat eivät

kuitenkaan valitse uhriaan, ja rautoihin voi jäädä melkein mikä eläin tahansa.

Metsästyksen epäkohtiin puuttuminen vaatii tiukkoja poliittisia päätöksiä ja asennemuutosta. Aseen menettäminen valtiolle tai pienet sakot eivät lopeta metsästysrikollisuutta. Suomessa on suuri metsästäjien joukko, ja mukaan mahtuu aivan liikaa välinpitämätöntä porukkaa.

Susiryhmä jatkaa salametsästyksen vastaista toimintaa. Aiheen pitäminen pinnalla on erityisen tärkeää juuri nyt, kun metsästyskausi on kiivaimmillaan.

Aktiivista syksyä susien puolesta.

Sami Säynevirta
www.salakaadotseis.fi

Mistä susipolitiikka on tehty?

Väittelin 15.5.2009 Joensuun yliopistossa ympäristöpolitiikasta työllä ”Yhteiskunnallinen kestävyys ja hallinta suomalaisessa susipolitiikassa.” Väitöskirjatutkimuksessani haastattelin suomalaisia susipolitiikan toimijoita (paikallinen väestö, luonnonsuojelijat, tutkijat ja virkamiehet) ja seurasin myös susipolitiikan viimeaikaisia tapahtumia (paikallisen tason tarkasteluissa keskityin Pohjois-Karjalaan). Näillä aineistoilla pystyin analysoimaan suomalaisen susikeskustelun sisältöjä, mutta myös poliittisia prosesseja. Mistä puhutaan -kysymyksen lisäksi onkin tärkeä pohtia - miten tehdään -kysymyksiä.

*Outi Ratamäki, YTT
Joensuun yliopisto
outi.ratamaki (at) joensuu.fi*

Sisällöllisesti susikeskustelu pyörii toisaalta ekologisen faktapuheen ympärillä, mutta ongelmapuhe keskittyy erilaisiin yhteiskunnallisiin ulottuvuuksiin ja kokemuksiin systeemin epäoikeudenmukaisuudesta. Prosesseja tarkasteltaessa voi huomata, että perinteinen hallintokulttuuri on voimissaan ja perustuu vahvasti luonnontieteelliseen tietoon ja kansainväliseen sääntelyyn. Vain vähän on olemassa sellaisia toimintoja, joilla voitaisiin hallinnoida yhteiskunnallisia ongelmia paikallisesti tai käytäntölähtöisesti.

Lyhyesti sanottuna: käytössä olevat tiedolliset ja hallinnolliset välineet tai ohjauskeinot eivät tavoita susien suojelun varsinaisia ongelmia.

Suden suojeleminen on susipolitiikan perimmäinen tavoite. Koska kyse on luonnonva-

raisesta eläimestä, usein erehdytään virheellisesti luulemaan, että suden suojelun ja susipolitiikan varsinaista toimintakenttää olisi ekologia. Kuitenkin susien suojelun aikaansaamat yhteentörmäykset kulttuuristen käsitysten ja tapojen sekä taloudellisten toimintojen ja sosiaalisten tarpeiden tai epäoikeudenmukaisuuden kokemusten kanssa jäävät ikään kuin susipolitiikan ulkoisiksi asioiksi. Luonnonvarojen suojeleminen ei olekaan koskaan vain ekologinen kysymys, koska luonnonvarojen käyttöön ja arvostukseen liittyy paljon arvoja ja odotuksia, toiveita, tarpeita ja käytäntöjä. Yhteiskunnallisuus, kulttuurisuus, sosiaalisuus ja talous kietoutuvat yhteen osaksi ekologiaa ja läpäisevät sen. Siksi ekologia ei ole erillinen hallinnoitava seikka eikä edellä lueteltujen asioiden hoitaminen ole ulkopuolinen han-

kaluus tai ongelma, vaan niiden tulisi kuulua hoidettavien ja hallinnoitavien asioiden kokonaisuuteen.

Kun tarkastelee susipolitiikan toimintakenttää ulkopuolisen silmin kokonaisuutena, ajautuu usein turhautuneisuuden tuntemuksiin. Susipolitiikassa on jumiutettu eri toimijoiden välisiin maailmoihin ja niiden puolustuspuheeseen. Hedelmällisempää olisi tarkastella toimintakenttää yhteisenä haasteena. Kukaan ei ole yksin syyppä nykyiseen hankalaan tilanteeseen, vaan kyse on siitä, että systeemi ei ole toimiva. Suden suojeluun pyrkivän politiikan toimivuuden parantaminen on kiinni hallinnollisen kulttuurin kehittämisestä. Se on kaikille toimijoille yhteinen haaste. Systeemin kehittäminen on mahdollista hahmottaa neutraalina toimimisen kenttänä, jossa ei tarvitse käydä arvokiistoja eikä toimimisen motiiveillakaan välttämättä ole merkitystä. Toimivien käytännön ratkaisujen ja konfliktin hallinnan kehittäminen ovat kaikkia yhdessä hyödyttävä tavoite.

Mikä tällä hetkellä estää tällaisen toiminnan? 1) luottamuspuola eri toimijoiden välillä 2) poliittisten taitojen puute 3) toimivien käytäntöjen ja rakenteiden puute 4) näköalattomuus 5) haluttomuus yhteistoimintaan / omien käsitysten yhteensovittamiseen muiden käsitysten kanssa.

Suomessa (tai muuallakaan maailmassa) ei ole olemassa vahvoja perinteitä luonnonsuojeluun liittyvien yhteiskunnallisten ongelmien hoitamiseksi. Siksi ei ole toimintatapoja, osaamista, näköaloja, resursseja eikä rakenteita, joilla näihin asioihin voitaisiin puuttua. Tilanne vaatii uudenlaista hahmotus- ja ajattelutapaa luonnonsuojelusta, yhteiskunnallisen tutkimuksen ja kehittämishankkeiden tukemista sekä yhteiskunnallisten ongelmien hallinnan

asiantuntijuutta luonnonsuojelujärjestöihin. Ennen kaikkea tarvitaan halua yhteiskunnallisten asioiden hoitamiseen ja halua yhteistyön tekemiseen eri toimijoiden kanssa. Kansalaisjärjestöjen ja paikallisen väestön osaamisen ja toiminnan hyödyntäminen sekä niiden aseman kehittäminen ovat yksi osa tuota kokonaisuutta. Konfliktien hallinta ja osallistuva suunnittelu ovatkin olleet suosittuja teemoja viimeaikaisissa ympäristöpolitiikan tutkimuksissa.

Uudenlainen yhteistoimintaan perustuva politiikka onnistuu vain kunnioittavalla asenteella ja kyvyllä kompromissien tekemiseen. Yhdenkään susipoliittisen toimijan/toimijaryhmän on turha valittaa nurkassaan ja jäädä odottamaan, että maailma tai toiset toimijat muuttuisivat tiettyyn suuntaan vain siksi, että itse niin haluaa. Niin kummalliselta kuin se tuntuukin, niin joskus minusta tuntuu, että konfliktiseen tilanteeseen jäädään vain mukavuussyistä. Susipolitiikka tarvitsee rohkeita uusia avauksia, uusia poliittisen toimimisen kenttiä ja tavoitteita sekä strategian sitä varten. Susikannan hoitosuunnitelman lisäksi tarvitaan susipolitiikan hoitosuunnitelma.

Väitöskirja pdf -tiedostona:

<http://joypub.joensuu.fi/joypub/>

Ps. Seuraavassa Suden Ajassa luvassa vuoropuhelu Outin ja susiryhmän edustajien välillä. Outille voi lähettää myös kysymyksiä sähköpostitse. Mahdollisuuksien mukaan hän vastaa niihin seuraavassa Suden Ajassa. Kysymykset tulee lähettää 31.10. mennessä ja niiden yhteydessä kannattaa mainita viite Suden Aika 4/2009

Ensimmäinen näköhavainto sudesta

Siinä se oli.

Liki viiden vuoden odotuksen ja kulkemisen kohde.

Villin luonnon uljas ja arka symboli.

Metsiemme koira.

Silmieni edessä.

Sami Lyytinen

Sain elämäni ensimmäistä kertaa nähdä suden luonnossa 10.9.2009. Tätä ennen olin jo ehtinyt ajaa lounaissuomalaisen susilau-
man reviiirillä tuhansia kilometrejä autolla ja liikkunut niin kävellen, hiihtäen kuin pyöräillenkin satoja kilometrejä kaiken-
laista kokien ja susista elämöityen. Näkö-
havainto oli antanut silti odottaa.

Havaintoni jälkeen kirjoitin kokemuk-
sestani tuoreeltaan alueella liikkuville susi- ja luontoharrastajille viestin, joka seuraavassa kielellisesti hiukan muuteltuna kuvauksena tapahtuneesta myös kaikille Suden ajan lukijoille.

Moi,

Tiedoksi: Enää ei tarvitse meikäläisestä puhuttaessa käyttää sitä tuskaisen tutuksi tullutta jälkimainintaa: ”onneton kaveri, joka on kulkenut satoja tai tuhansia kilometrejä susien perässä näkemättä edes yhtä.”

Tänä aamuyönä meni kuparinen rikki ja aivan mielettömän hienolla tavalla.

Sain lauman vastaamaan minulle vähän jälkeen neljän. Lopulta selvisi, että välimatkaa meillä oli tuolloin vielä 4.5 kilometriä. Ulvonta kuului etäisenä, mutta moitteettomasta säästä johtuen hyvin sel-

vänä. Uljaan ulvonnassa kuului myös pentumaista ulvahtelua ja haukahduksia.

Lähdin ääntä kohti.

*Eri paikoista äänen tulosuuntaa haaru-
koituani päädyin lopulta ihan lauman lähetyville. Sudet olivat niin lähellä ja ulvonta sen verran voimakasta, että sain äänen tallentumaan jopa kännykkääni.*

Aina uudelle kuuntelupaikalle tullessani lauma oli hiljaa, mutta vastasi joka ikinen kerta, kun sitä hiukan provosoin. Sudet tuntuivat olevan makuuksillaan. Äänen suunta ei tuntuvasti muuttunut kaikkiaan kahden tunnin lähestymiseni aikana.

*Viimeisellä paikalla olin jo lauman kahden eri yksikön välissä, vastaus ulvontaa-
ni tuli tien molemmilta puolilta. Metsä oli täynnä ääntä. Mukana olleen koirani olin jättänyt autoon jo edelliselläkin paikalla, jottei se innoissaan lähtisi ulvonnin perään.*

Jähmetyin paikalleni keskelle tietä odotamaan.

*Aamu alkoi edessäni aukeavalla metsätie-
llä valjeta. Taivaanranta kajasti puiden yllä punerrustaan, usva pisaroi ilmaan*

taianomaisen harson. Viereisen kuusimet-
sän reuna oli vielä musta kuin hetkeä ai-
emmin eletty yö. Jokin pakotti minut tui-
jottamaan sinne, pimeyteen.

Ulvonta loppui, meni vartti. Mustan met-
sän sisältä alkoi kuulua vaimeaa rytinää.
Hennot oksat kielivät katketessaan tule-
vasta.

Kello oli jo ehtinyt kuuteen. Aamuvirkut
keltasirkut ja rastaat lentelivät, ja vain
hetki sitten nauskineet ja vihellelleet hel-
mi- ja varpuspöllöt olivat vaienneet.

Rytinä läheni, ja otus sen takana kuului
tulevan suoraan kohti. Sitten tuli hiljais-
ta. Mitään ei näkynyt. Metsän tumma ovi
kätki taakseen vielä tulijan.

Kului minuutti ja kului toinen. Aika riensi,
mutta tapahtumat matelivat. Sitten, aivan
yhtäkkiä, kuusikon reunasta hyppäsi susi
metsätielle. Siinä se oli. Liki viiden vuo-
den odotuksen ja kulkemisen kohde. Villin
luonnon uljas ja arka symboli. Metsiemme
koira. Silmiäni edessä.

Pelko ei hiipinyt mieleen, mutta kyyneleet
pyrkivät väkisin silmiin. Tilanne oli ou-
dolla tavalla liikuttava. Oli nieleksittävä.

Sydän hakkasi. Pelkäsin rinnassa pauk-
kuvan sykkeen kuuluvan suden korviin
asti. Matkaa välillämme ei ollut pitkälti.
Ihokarvakaan ei silti liikahtanut. Olo oli
sanoinkuvaamattoman upea.

Ei kuulunut sykkeeni suden korviin, en-
kä haissut hajuineni sen nenään. Pelkoa
minua kohtaan en havainnut. Ylempänä
mäellä mustaa taustaa vasten seistessäni
minua ei yksinkertaisesti ollut sen maail-
massa sinä hetkenä olemassa.

Tielle hypättyään susi oli jähmettynyt to-
viksi paikoilleen. Vain pää kääntyi sil-
loin tällöin. Pian se lähti hiljalleen pois-
päin ensin hidasta ravia, sitten laukkaa.

Samalla tielle hyppäsi sen perään toinen
susi. Lisäksi tien toisella puolella olevalla
hakkiolla kuului samaa rytinää kuin ai-
emmin kuusikosta.

Sudet loittonivat tiellä, mutta pysähtyi-
vät reilun sadan metrin päähän. Tilanne
jatkui. Kyttäsin kolmatta hakkiolta mut-
ten saanut sitä näkyviin. Kaksikko pysyi
etäällä paikoillaan.

Sudet olivat olleet näkyvissä kaikkiaan
varmasti yli kymmenen minuuttia. Pää-
tin kokeilla vielä hentoa ulvontaa. Tulos
oli yllättävä: kaksikko lähti juoksemaan
täyttä laukkaa suoraan minua kohti.

Tilanne oli ihmeellinen, muttei lainkaan
uhkaava. Olin jo aiemmin huomannut su-
det menneen kesän pennuiksi. Niiden käy-
töstä selitti päässäni nuoruus ja tietynlai-
nen pököys. Sen verran ehdin kuitenkin
tilanteesta huolestua, että ajattelin moisen
olevan myös niille oiva tapa päästä hen-
gestään minua kieromielisemmän tullessa
näin liki.

Päätin säikäyttää kohti juoksevat hukat.
Ojensin käden auton ovelle, avasin sitä
kymmenisen senttiä ja löin kiinni. Lämä-
ys sai hukkien reittisuunnitelmat uusiksi.
Vauhti kasvoi ja suunnaksi muuttui sama
kuusikko, mistä olivat tielle loikanneet-
kin. Ryske etääntyi nopeasti mäen taakse.

Mittasin etäisyyden paikkaan, jossa sudet
olivat olleet lähimpänä minua: 18 pitkä-
köä askelta.

Koira haukotteli autossa. Se ei ollut pääs-
syt ikkunoista mahdollisesti näkemäänsä
hajuaistein kokemaan. Annoin rapsutukset
ja lähdin ajamaan töihin. Kerran nipistin
ihoani. Sadulta tuntunut ei ollut unta.

SUSISHOP

Bite Back -kierrätyspaidat 5 euroa

Susiryhmän heijastimet 3 euroa

Pinssit 1 euro

Oikeus olla susi -paidat 20 euroa (Reilun kaupan puuvillaa)

Tilaukset: materiaalit@luontoliitto.fi tai susiryhma@luontoliitto.fi

salakaadotseis.fi

SALAKAADOT SEIS!

www.salakaadotseis.fi

Koirat ja lapset eivät usko silmiään

Koirien ja pikkulasten ajattelussa on havaittu olevan sellaisia yhteisiä piirteitä, jotka puuttuvat susilta.

<http://www.tiede.fi/uutiset/uutinen.php?id=3872>

Jean Piaget'n klassikkokokeessa kymmenkuinen lapsi näkee, kuinka lelu laitetaan kerta toisensa jälkeen laatikkoon A. Kun lelu sitten laitetaan laatikkoon B, lapsi etsii sitä edelleen laatikosta A - siitäkin huolimatta, että on nähnyt lelun nyt laitettun toiseen paikkaan.

Uudessa Budapestin yliopiston ja Max Planck -instituutin koesarjassa todettiin koirien toimivat samoin. Ihmisten kasvattamat sudet sen sijaan etsivät esinettä sieltä, minne näkivät ihmisen sen viimeksi laittaneen.

Tutkijat arvelivat, että koirille ja ihmislapsille koesarja oli sosiaalinen oppimistapahtuma. Koirien ja ihmislasten välillä ilmeni kuitenkin ero siinä, että lapsille ei ollut merkitystä vaikka esineen piilottava henkilö vaihtui. Koirilla ihmisen vaihtuminen nollasi oppimisen.

Tue sudensuojelutoimintaa

Sudensuojelu tarvitsee vapaaehtoisten toimijoiden lisäksi myös rahaa!

Tue sudensuojelutoimintaa taloudellisesti. Sudet tarvitsevat sinua tai oikeastaan meitä kaikkia. Ilolla otamme vastaan lahjoituksia sudensuojelutyöhön.

Lahjoitukset:

Sampo 800010-90861 (keräyslupa OKU 627 A).

Erityisen tärkeää on, että merkitset lisätietoja kohtaan "lahjoitus susitoimintaan".

PURE SEITAIN

VOL. 2

Liberte 31.10.
Echo Is Your Love
Abduktio
Abnormi
Spoiled Betty

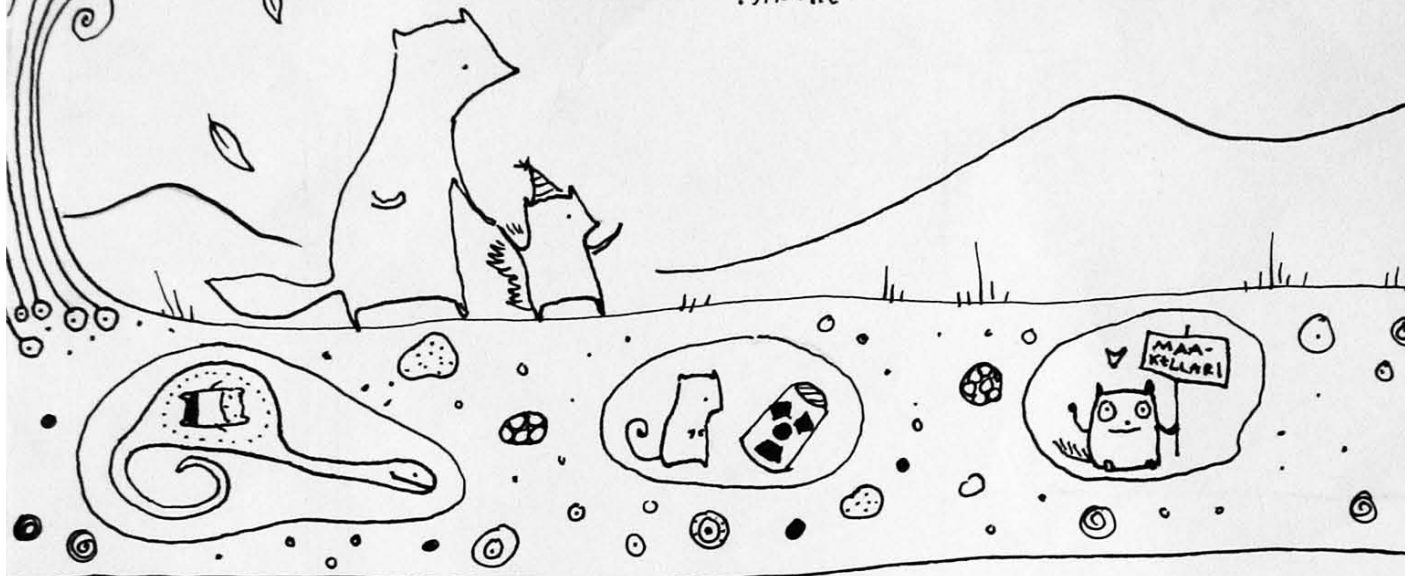
dj:t
Luontoon vapautettu nalle
Vimma

Liberte, Kolmas linja 34, Helsinki
eka bändi 21:30 // Liput 6 e // K-18

tuotto:
Animalian opiskelijaryhmä
www.animalia.fi
Luonto-Liiton susiryhmä
www.luontoliitto.fi/susiryhma
www.salakaadotseis.fi

OKSU JA SUSI SYYSÄAATOKSISSA

NÄIMME AURINGON SYNTYVÄN JA
PURJEHTIVAN JÄLLEEN KULTAISENA
LALVANA PITKIN YÖN
SINSEKSI PESEMÄÄ TAIVAANKANTIA.
SINKE.

NAM, MEILLE RIITÄÄ
TALVIVARASTOJA
METSÄN HERKUISTA.

TOISILLA ON
KELLARI NAVAN
ALLA. SOMA
LULLAMONINEN.

TALVI
TULLOO.
UNTA
PALLOON,
HOPI HOPI.

TUOLLA ON SYNNYTÄ LUONA KUVN,
TYKÖNÄ TÄHDEN, OTAVAISTEN OLRAPÄILLÄ

**Ellei vastaanottajaa tavoiteta,
pyydetään palauttamaan osoitteeseen:
Annankatu 26 A 5.krs, 00100 Helsinki**

2

PMM- sopimus
126277